

Utvidet varsel og rask risikovurdering om utbrudd i Nordre Follo av infeksjon med engelsk variant av SARS-CoV-2

Unntatt offentlighet etter offentleglova § 13

Første versjon, oppdatert per 22.1.2021 klokka 01:30.

Innhold

Innhold	1
1. Hendelsen.....	2
2. Forhold som er under avklaring	3
3. Videre undersøkelser og tiltak	4
3.1 Epidemiologi	4
3.2 Virologi	4
3.3 Rådgivning	4
3.4 Kommunikasjon.....	4
3.5 Vaksinasjon.....	5
4. Foreløpig risikovurdering	6
4.1 Nordre Follo.....	6
4.2 Epidemiologisk bakgrunn	6
4.3 Gjeldende tiltak i Nordre Follo	7
4.4 Risikovurdering av hendelsen.....	7
4.5 Overordnet risikovurdering.....	8
4.6 Mål for responsen	9

1. Hendelsen

Referanselaboratoriet ved Folkehelseinstituttet har i dag påvist den engelske virusvarianten 501Y.V1 (VOC 202012/01) hos to beboere ved **XXXXXXXX bo- og servicesenter** i Nordre Follo kommune.

Prøvene ble tatt 3.1.2021 i forbindelse med et utbrudd på senteret. Begge beboere var over XX år og er meldt døde.

Utbruddet inkluderer så langt 22 ansatte og 12 beboere. Siste positive tilfelle ble syk 18.1.2021. Seks dødsfall er rapportert. (Vaksinasjon av beboere var utsatt på grunn av utbruddet.)

Utbruddet er håndtert etter gjeldende rutiner med utstrakt testing og karantene:

- Siste testrunde var 18.1.2021; da ble to nye ansatte påvist smittet.
- Etter dialog med FHI var det bestemt å avvente svar på testrunden som skulle gjøres 21.1.2021 for man lettet på karantene. Svarene foreligger ikke for denne testrunden.
- Karantene for beboerne er egentlig ferdig 22.1.2021, men vurderes forlenget.

Helsetjenesten vurderte at viruset spredte seg raskt i sykehjemmet og lurte på om det kunne dreie seg om en virusvariant med større spredningsevne. Det ble derfor sendte prøver fra Ahus til Referanselaboratoriet ved FHI for helgenomsekvensering etter vanlige rutiner.

I kommunen er det også et barnehageutbrudd som mistenkes å ha en forbindelse til utbruddet ved sykehjemmet. Den 15.1.2021 ble det varslet om et utbrudd i en barnehage der xxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx er antatt å være indekstilfellet. Per 21.1.2021 er xxxxx barn og xxxxx ansatte ved barnehagen positive for SARS-CoV-2-infeksjon. Tilfellene er tilknyttet to samarbeidende avdelinger (av totalt fire i barnehagen). Totalt er 44 personer er i karantene, og alle ble anbefalt testing. Basert på den mulige forbindelsen med utbruddet ved sykehjemmet vil barnehagen stenges den 22.1.2021 på grunn av uoversiktlig smittesituasjon. Alle barna og ansatte tilbys testing 22.1.2021.

Ved tilfeller som er smittet med den engelske varianten, er utvidet bruk av karantene og testing av nærkontakter ved slutten av karantene perioden sterkt anbefalt.

Videre har det i kommunen de seneste tre-fire ukene vært et utbrudd på en barneskole der elever på 2. og 6. trinn er i karantene (7 tilfeller), på en videregående skole (16 tilfeller) og på et annet sykehjem (3 tilfeller). Det er så langt ingen kjent forbindelse mellom andre utbrudd i kommunen.

Det er ingen kjent forbindelse fra utbruddet i sykehjemmet og barnehagen til reisende fra UK, men videre kartlegging pågår.

2. Forhold som er under avklaring

En rekke forhold er nå under avklaring av kommunelegen med støtte fra Folkehelseinstituttet:

- Utbruddet kartlegges i detalj, og en epikurve tegnes.
- Svar på testrunden fra 21.1.2021 kommer i dag.
- Eventuelle sammenhenger mellom sykehjemsutbruddet, barnehageutbruddet og de andre utbruddene i kommunen undersøkes.
- Eventuell sammenheng til UK undersøkes.
- Virus fra kommunen sekvenseres for å få bedre oversikt.

3. Videre undersøkelser og tiltak

Vi har etter vanlige rutiner etablert et utbruddsteam med deltakere fra Utbruddsgruppa, Nasjonalt Smittesporingsteam, Skolegruppa, Nasjonalt referanselaboratorium, Rådgivningsgruppa for smittevern i helsetjenesten og Kommunikasjonsavdelingen.

Vi varslet etter vanlige rutiner Helse- og omsorgsdepartementet og Helsedirektoratet klokka 22:07 den 21.1.2021.

Vi har løpende kontakt med kommunelegene i Nordre Follo.

3.1 Epidemiologi

Vi vil gjøre følgende i samarbeid med kommunelegen i Nordre Follo:

- Beskrive utbruddet i detalj.
- Kartlegge smitteveier for tilfellene.

3.2 Virologi

Vi vil gjøre følgende:

- Alle barn og ansatte i barnehagen tilbys testing i morgen.
- Undersøke ferdig de virus fra Nordre Follo som vi allerede har fått, herunder flere fra sykehjemsutbruddet. Svar ventes i løpet av få dager.
- Ahus er kontaktet 21.januar for innsending av alle testpositive prøver fra Nordre Follo med prøvetakingsdato fra 15. Desember 2020 og til nå. Prøver ventes inn fredag 22. januar til referanselaboratoriet ved FHI og vil analyseres fortløpende.
- Alle prøver som tas i forbindelse med smittesporingen i Nordre Follo og som testes positive på Ahus vil videresendes FHI.
- FHI vil analysere alle prøvene i en screeningmetode som gir hurtigere svar enn helgenomsekvensering. Metoden gir svar på om virusvariant er til stede eller ikke.

De første analyseresultater ventes fredag 22. januar og fortløpende de neste dagene.

Referanselaboratoriet vil også kjøre analyser denne helgen

3.3 Rådgivning

Vi har gjort følgende og vil gjenta dette fredag:

- Vi har gitt kommunelegen tilbud om assistanse til håndteringen på distanse eller på stedet hos kommunelegen og på sykehjemmet.
- Vi har gitt råd om en rekke tiltak og vil i samråd med kommunen vurdere behov for ytterligere tiltak fortløpende basert på oppdatert risikovurdering.
- Vi vil nå vurdere å gi råd om betydelige innstramminger i de generelle kontaktreduserende tiltakene i kommunen dersom det er viser seg at varianten fortsatt sprer seg i kommunen.

3.4 Kommunikasjon

Vi vil opprette kontakt med kommunens kommunikasjonsmedarbeidere med tanke på a) å støtte dem er i deres kommunikasjon og b) å samordne kommunikasjonen.

Det må tydelig kommuniseres at det må og vil gjøres en betydelig innsats for å stoppe dette utbruddet lokalt, og at grunnen er den økte smittsomheten, samtidig som man må kommunisere at denne varianten ikke ser ut til å gi mer alvorlig sykdom.

Kommunen planlegger offentliggjøring av informasjon om situasjonen på fredag

3.5 Vaksinasjon

Vi har startet vurderingen av om reaktiv vaksinasjon etter et slags ringvaksinasjonsprinsipp kan bidra til å bringe utbruddet under kontroll. Det aktuelle sykehjemmet har ikke startet vaksinasjon av beboerne siden utbruddet var i gang da vaksinasjon ble mulig.

Siden det er usikkert hvor godt vaksinasjon beskytter mot infeksjon og transmisjon, er det ikke sikkert at reaktiv vaksinasjon kan bidra noe særlig til å begrense utbruddet. Det kan likevel vurderes med et håp om at det kan bidra. Med det vi vet om omfanget nå, ville aktuelle personer å vaksinere være (i prioritert rekkefølge):

1. Alle ansatte ved sykehjemmet og deres voksne husstandsmedlemmer
2. Alle ansatte i barnehagen og deres voksne husstandsmedlemmer
3. Alle voksne besøkende på sykehjemmet
4. Alle voksne i husstanden til barn i barnehagen

Vaksiner er tilgjengelig fra vårt nasjonale beredskapslager.

4. Foreløpig risikovurdering

4.1 Nordre Follo

Kommunene ble opprett for ett år siden ved sammenslåing av Ski og Oppegård. Kommunen ligger i Viken fylke rett sør for Oslo. Kommunen har 60 000 innbyggere. Tettsteder er Kolbotn, Sofiemyr, Oppegård, Langhus og Ski. Det er betydelig arbeidspending til Oslo, men også noe fra Oslo.

4.2 Epidemiologisk bakgrunn

Nordre Follo har hatt en økning i tilfeller rapportert siden uke 52 med topp i uke 1 (114 tilfeller). Det har vært en nedgang i rapportert tilfeller i uke 2 (52 tilfeller) og uke 3 (29 tilfeller så langt). Det har blitt meldt om tre andre utbrudd fra kommunen den siste måneden, både fra et annet sykehjem og to skoler.

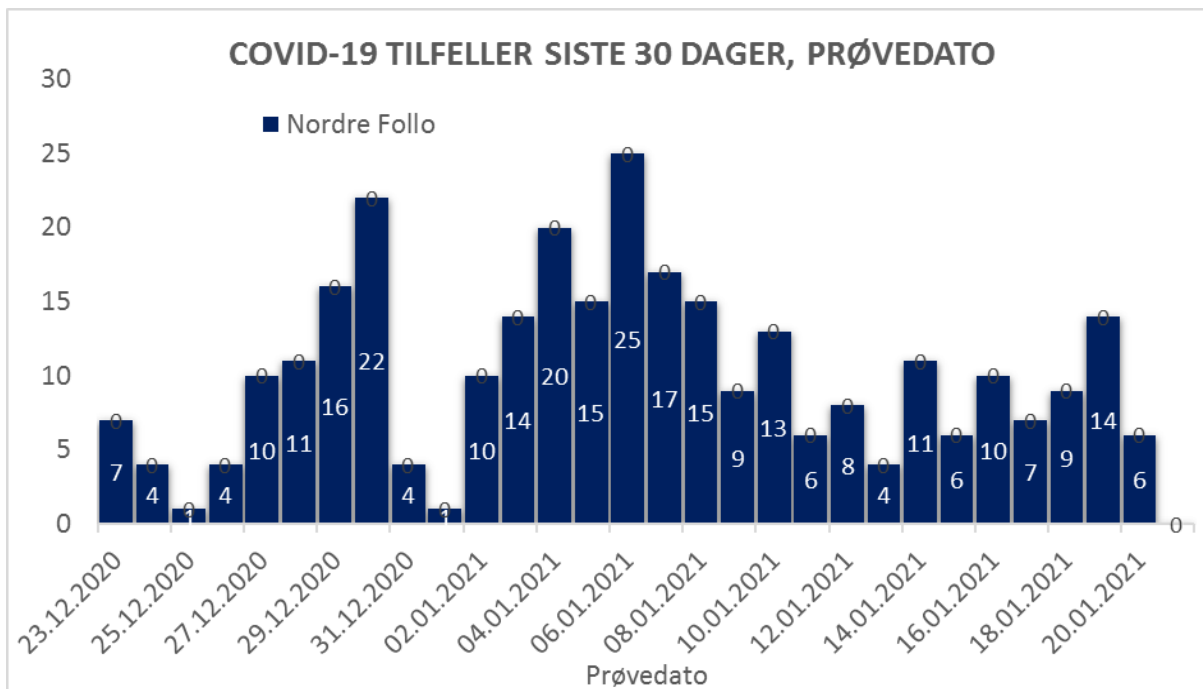
Vi har så langt ikke sekvensert virus fra disse utbruddene så vi kan per nå ikke si om også disse er forårsaket den engelske varianten.

Virus fra et annet tilfelle fra Nordre Follo er helgenomsekvensert i løpet av desember, men har en annen variant (B.1.1). Fem andre tilfeller fra desember i Nordre Follo, ikke kjent knyttet opp til utbrudd, er screenet for variantviruset, men er bekreftet å IKKE være virusvarianten. Sekvensering av flere prøver fra sykehjemsutbruddet pågår, og en del av resultatene er forhåpentligvis klare fredag 22. januar og vil komme fortløpende de neste dagene

Indikatorer for covid-19	Kilde	Benevning	2020-51	2020-52	2020-53	2021-01	2021-02	2021-03	Totalt
Dato for mandag	Kalender	Dato	2020-12-14	2020-12-21	2020-12-28	2021-01-04	2021-01-11	2021-01-18	-
Indikator									
Nye sykehusinnleggelses	NIPaR	Antall	IK	IK	IK	IK	IK	IK	IK
Nye tilfeller	MSIS	Antall	26	39	78	114	52	20	884
Nye tilfeller per 14. dag (rullerende)	MSIS	Per 100 000	91/100k	110/100k	197/100k	324/100k	280/100k	213/100k	IK
Re (effektivt reproduksjonsnummer)	FHI	Re for fylke	IK	IK	IK	IK	IK	IK	IK
Re KI	FHI	Re for fylke	NA-NA	NA-NA	NA-NA	NA-NA	NA-NA	NA-NA	NA-NA
Vaksineindikator									
Personer vaksinert med dose 1	SYSVAK	Antall	IK	IK	IK	IK	IK	IK	575
Personer vaksinert med dose 2	SYSVAK	Antall	IK	IK	IK	IK	IK	IK	0
Totalt antall administrerte doser	SYSVAK	Antall	IK	IK	IK	IK	IK	IK	575
Prøveindikator									
Førstegangstestede	MSIS lab	Antall	673	472	497	927	749	169	23 651
Personer testet	MSIS lab	Antall	1 452	999	972	1 854	1 566	424	35 094
Personer testet per 100 000	MSIS lab	Per 100 000	2 449/100k	1 685/100k	1 639/100k	3 127/100k	2 641/100k	715/100k	59 192/100k
Tester	MSIS lab	Antall	1 528	1 175	1 079	2 024	1 849	510	37 375
Andel positive blant personer testet	MSIS lab	Andel (%)	1,8%	3,9%	8,0%	6,1%	3,3%	4,7%	2,3%
Andel positive blant tester	MSIS lab	Andel (%)	1,7%	3,3%	7,2%	5,6%	2,8%	3,9%	2,1%
Konsultasjonindikator									
R991 covid-19 (mistenkt/sannsynlig)	NorSySS	Antall	52	45	36	87	48	*	7 849
R992 Covid-19 (bekreftet)	NorSySS	Antall	68	39	76	155	130	0	1 366
R33 mikrobiologisk/immunologisk prøve	NorSySS	Antall	0	0	0	0	0	0	*
Legekonsultasjoner (R991, R992, R33)	NorSySS	Antall	120	84	112	242	178	*	9 218
Andel legekonsultasjoner	NorSySS	% av alle konsultasjoner	1,6%	1,9%	3,6%	4,3%	3,8%	*	2,6%
Symptometer									
Forkjølelssymptomer	FHI	Andel (%)	1,9%	3,7%	6,2%	3,7%	3,9%	IK	IK
Forkjølelssymptomer KI	FHI	Andel (%)	0,5%-4,3%	1,5%-6,9%	3,3%-9,8%	1,6%-6,7%	1,6%-7,3%	IK	IK
Feber og hoste	FHI	Andel (%)	0,8%	0,8%	0,7%	0,3%	0,3%	IK	IK
Feber og hoste KI	FHI	Andel (%)	0,1%-2,4%	0,1%-2,6%	0,1%-2,3%	0,0%-1,2%	0,0%-1,5%	IK	IK

Folkehelseinstituttet, 2021-01-21 13:07:07

Epidemikurven og Nordre Follo kommune viser en rask økning i romjula, men en stabilisering i uke 1 og deretter nedgang til et lavere nivå de seineste dagene.

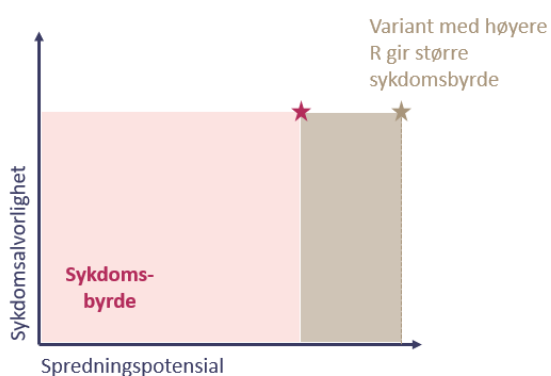
4.3 Gjeldende tiltak i Nordre Follo

Kommunen har i hovedsak tiltak på nivå 4¹ med blant annet munnbindpåbud. Barneskolene er på gult nivå og ungdomsskolene på rødt nivå. Kommunens lokale forskrift tillater skjenking under spising ved bordet fram til klokka 22.

Kommunen har siden 19.11.2020 hatt en egen forskrift² om koronatiltak, og den ble sist endret 7.1.2021 og har utløpsdato 22.1.2021. Formannskapet har behandlet forskriften på nytt 21.1.2021, men vi er ikke kjent med utfallet. Kommunen har antallsbegrensninger i butikker og kjøpesentre.

4.4 Risikovurdering av hendelsen

Det er for tidlig å gjøre en grundig risikovurdering. Foreløpig vurderer vi risikoen slik:

¹ <https://www.nordrefollo.kommune.no/koronavirus/smittevern-i-nordre-follo/>

² <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2020-11-26-2489>

Sannsynligheten for videre spredning vurderer vi som stor. Vi bygger denne vurderingen på følgende:

- Varianten har allerede forårsaket et utbrudd både i et sykehjem og sannsynligvis i en barnehage. Det kan altså ha skjedd smitte utenfor sykehjemmet, men dette er ennå ikke sikkert slått fast.
- Spredningen kan ha foregått iallfall et par uker.
- Varianten har betydelig større spredningsevne, som erfart i flere andre land.
- Selv om kommunen er på risikonivå 3-4 og har tiltak etter dette, foregår det en del smitte i kommunen, med utbrudd både i et annet sykehjem og i to skoler siste måneder.

Konsekvensene av videre spredning vurderer vi som svært store. Vi bygger denne vurderingen på:

- Kommunen er en del av Stor-Oslo med over en million personer. Det er betydelig pendling ut og inn av kommunen. Dersom varianten sprer seg i Oslo, kan det bli svært vanskelig å eliminere den fra Norge. (Dette er nesten det verste stedet vi kunne fått et slikt utbrudd.)
- Dersom varianten får fotfeste i Nordre Follo eller Oslo-området, vil epidemien her bli betydelig vanskeligere å holde under kontroll. Det vil også være fare for spredning til flere deler av landet.
- Sykdomsbyrden av epidemien vil øke dersom varianten etter hvert få dominere, og tiltakene ikke holder den under kontroll.

4.5 Overordnet risikovurdering

Så langt er den engelske varianten påvist hos 43 pasienter i Norge, og 41 av disse har vært smittet i UK eller vært nærkontakter av personer smittet i UK. Alle andre tilfeller enn dem i Nordre Follo er under kontroll og har ikke ført til videre utbrudd.

Vi viser til vår overordnede risikovurdering om nye virusvarianter, første oppdatering av 13. januar³ samt vår vurdering 20. januar på oppdrag fra departementet om varianter og vaksinasjon. Vi vurderte i de dokumentene en rekke risikospørsmål om den engelske varianten og konkluderte slik om noen av dem:

Risikospørsmål	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko	Tiltro til vurderingen
Hva er risikoen for at den engelske varianten er mer smittsom?	Høy	Stor	Høy	Stor
Hva er risikoen for at den engelske varianten gir mer alvorlig sykdom?	Lav	Stor	Moderat	Moderat
Hva er risikoen for at testene som benyttes i Norge har lavere sensitivitet for den engelske og den sør-afrikanske varianten?	Lav	Liten	Lav	Stor
Hva er risikoen for at gjennomgått SARS-CoV-2-infeksjon gir lavere immunitet mot den engelske varianten?	Kan ikke konkludere ennå	Liten	Kan ikke konkludere ennå	Liten
Hva er risikoen for at vaksinene som benyttes eller skal benyttes i Norge gir lavere immunitet mot den engelske varianten?	Lav	Stor	Moderat	Moderat

³ <https://www.fhi.no/contentassets/c9e459cd7cc24991810a0d28d7803bd0/vedlegg/nye-varianter-av-sars-cov-2-kunnskap-risiko-og-respons-forste-oppdatering-13.01.2021.pdf>

4.6 Mål for responsen

Målet for responsen er å stoppe utbruddet og eliminere virusvarianten slik at vi understøtter det strategiske målet i arbeidet mot nye varianter med større spredningsevne, nemlig å forsinke oppstarten av spredningen i Norge mest mulig.